

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TANZANYA ÜLKE RAPORU

Dış Ticaret Müdürlüğü

Ağustos 2023

İÇİNDEKİLER

1.2. GENEL BİLGİLER.....	3
1.2.1. Coğrafi Konum.....	3
1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	3
1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı	4
1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre	4
1.3. GENEL EKONOMİK DURUM.....	4
1.3.1. Ekonomik Yapı.....	5
SEKTÖRLER.....	6
2.1. SEKTÖRLER.....	6
2.1.1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık	6
2.1.2. Madencilik.....	8
2.1.3. İnşaat.....	9
2.1.4. Enerji.....	10
DIŞ TİCARET.....	10
3.1. DIŞ TİCARET.....	10
3.1.1. Tanzanya Dış Ticaret Göstergeleri (Bin ABD Doları)	10
3.1.2. İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	11
3.1.3. İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	11
3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracatı (Bin Dolar)	12
3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalatı (Bin Dolar)	13
TÜRKİYE İLE TİCARET.....	14
4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	14
4.1.1. Türkiye – Tanzanya Dış Ticaret Göstergeleri (Bin Dolar)	14
4.1.2. Türkiye'nin Tanzanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	14
4.1.3. Türkiye'nin Tanzanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	15
KONYA İLE TİCARET.....	16
5.1. KONYA İLE TİCARETİ.....	16
5.1.1. Konya – Tanzanya 2022 Yılı İhracat Kalemleri	16
5.1.2. Konya – Tanzanya 2018 Yılı İthalat Kalemleri	18
5.1.3. Türkiye- Tanzanya-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları	18

1.2. GENEL BİLGİLER

1.2.1. Coğrafi Konum

Tanzanya, 883.749 km² yüzölçümü ve 45 milyona yaklaşan nüfusu ile Doğu Afrika bölgesinin en büyük ülkelerinden birisidir ve Tanganyika anakarası ile Zanzibar adalar grubu federe devletlerinden oluşan birleşik bir cumhuriyettir. Tanzanya'nın doğusunda Hint Okyanusu yer almakta olup, güneyde Mozambik (756 km), Malavi (475 km), Zambiya (338 km); batıda Kongo (459 km), Brundi (451 km), Ruanda (217 km); kuzeyde Uganda (396 km) ve Kenya (769 km) ile sınırı bulunmaktadır. Tanzanya'nın, Hint Okyanusu ile 1.424 km. kıyısı bulunmaktadır.

Tanzanya'nın kuzeydoğusundaki dağlık bölgede Afrika'nın en yüksek noktasını oluşturan Klimanjaru Dağı (5.895 m.) ve Meru Dağı (4.566 m.) bulunmaktadır. Kıtadaki en büyük göllerin üçü (Victoria, Tanganyika ve Nyasa gölleri) Tanzanya'da yer almaktadır. Ülkenin sahile yakın bölgelerinde ovalar, orta bölgelerde platolar, kuzey ve güneyde dağlık alanlar bulunmaktadır. Sahil bölgelerinde tropik, yüksek bölgelerde ılıman iklim hâkimdir.

Yaklaşık 45 milyon nüfusu ve yıllık % 7 ortalama büyüme oranıyla Tanzanya, ülkemiz ihracatı için potansiyel olan ve büyüyen bir pazardır.

Darüsselam 4 milyonluk nüfusuyla ülkedeki en büyük ticaret ve liman şehridir. Ülkenin dış ticaretinin % 75'inde bu liman kullanılmaktadır. Ülkedeki diğer büyük limanlar Mtwara, Tanga ve Zanzibar'da yer almaktadır. Tanzanya'da üç uluslararası hava limanı (Dar es Salaam, Klimanjaru va Zanzibar) ve 21 küçük havaalanı bulunmaktadır.

Ülkenin diğer önemli şehirleri olan Arusha ile Zanzibar turizm, Mwanza is madencilik yönünden önemli şehirlerdir. Ülkenin güneyindeki nispeten yüksek kesimlerdeki Mbeya ve Iringa tarım için uygun şehirlerdir.

1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı

Dünyanın en fakir ülkelerinden birisi olan Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, ana karadaki Tanganyika ile Zanzibar adasınının 1964 yılında birleşmesiyle oluşmuştur. Zanzibar iç işlerinde bağımsızdır ve kendine ait bir hükümet tarafından yönetilmektedir. Kurulduktan sonra tek partili sosyalist sistem ile yönetilmeye başlanmıştır.

Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti'nde 1992 yılında çok partili sisteme geçilmiştir. Bugüne kadar, ülkeyi tek başına yöneten CCM partisi aralıksız iktidardadır. 2015 yılından bu yana başkan yardımcısı olarak görev yapan Samia Suluhu Hassan, önceki devlet başkanı John Magufuli'nin (Ekim ayında ikinci bir dönem için yeniden seçilmiş olan) ölümünden iki gün sonra, Mart 2021'de Tanzanya'nın ilk kadın Cumhurbaşkanı olmuştur.

1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

IMF 2023 tahminine göre ülkenin nüfusu 63,34 milyondur. Zanzibar adasında nüfus artış hızı yıllık % 3,1 ile ana karadan daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Son nüfus sayımına göre ortalama hane halkı sayısı ana karada 4,9 kişi iken Zanzibar'da 5,3 kişidir. Nüfusun % 30-35'inin şehirlerde yaşadığı tahmin edilmektedir. Her yıl yaklaşık 700.000 kişi işgücü piyasasına dahil olmaktadır. Aynı araştırmaya göre ülkede çoğu şehirlerde olmak üzere 2,3 milyon işsiz bulunmaktadır. İşsizlik en çok 15-34 yaş grubu arasında ve özellikle genç kadınlar arasında yaygındır. Kayıt dışı ekonomi ülkede ciddi bir problemdir.

1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Tanzanya'da büyük miktarda ve ticari olarak kullanılabilir maden kaynakları mevcuttur. Maden kaynaklarının belli başlıları içinde altın, elmas ve tanzanit yer almaktadır. Toplam ihracatının yaklaşık % 45'ini oluşturan altın ile elmas üretimi hızla sürdürülmektedir. Malavi sınırında uranyum yatakları bulunmaktadır. Bu bölgede hali hazırda bir miktar kömür üretimi yapılmaktadır. Son yıllarda önemli miktarda nikel yatakları bulunmuş ve ayrıca araştırmalarda büyük miktarda platin yatakları olabileceği tespit edilmiştir. Tanzanya'da yapılan araştırmalar neticesinde büyük miktarda doğal gaz bulunmuş ve önemli miktarda petrol bulunduğu yönünde kanaat oluşmuştur.

Ülkede 12 milli park ve 15 av sahası bulunmaktadır. Bu sahalardan Kenya sınırındaki hariç diğerleri işletilmemektedir. Ülkede bu konularda gelişme için büyük bir potansiyel mevcuttur. Ngogoro koruma alanı, Serengeti milli parkı ve Seleous av alanı UNESCO dünya mirası listesinde yer almıştır.

1.3. GENEL EKONOMİK DURUM

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	69,94	77,06	85,42	94,18	102,8	112,4 4	123,6	136,09
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	4,9	4,7	5,2	6,2	6,4	6,8	7	7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	1 171	1 253	1 349	1 444	1 530	1 625	1 735	1 855
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,7	4,4	4,9	4,3	3,8	3,9	4,4	3,7
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,4	-4,6	-4	-3,3	-3	-2,8	-2,6	-2,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	59,73	61,51	63,34	65,23	67,18	69,18	71,24	73,36
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	42,1	41,6	40,1	38,5	37,2	36,1	35	34

*Tahmini

Kaynak: IMF

1.3.1. Ekonomik Yapı

Son on yılda Sahra-altı Afrika'da en iyi ekonomik performans gösteren ülkelerin başında gelen Tanzanya'da başta sanayi ve hizmetler sektörlerinin katkılarıyla ekonomi 2019 yılında % 7 oranında büyümüştür. Pandemi etkisiyle Tanzanya 2021 yılında %4,9 oranında, 2022 yılında da %4,7 oranında büyüme gerçekleştirmiştir. Tanzanya ekonomisi, büyük oranda tarım, madencilik (altın) ve turizme dayanmaktadır. Balıkçılık da halkın önemli geçim kaynaklarından birisidir. Ülkede hizmetler sektörü son yıllarda hızla gelişmiş olup, hâlihazırda GSYİH'nin yarısını oluşturmaktadır. Hizmet sektöründeki büyüme büyük ölçüde turizm, telekomünikasyon ve finans sektöründe yaşanan gelişmelerden kaynaklanmaktadır. IMF verilerine göre Tanzanya ekonomisinin 2023 yılında %5,2 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Tanzanya Merkez Bankasının Ocak 2022 Aylık Ekonomik Değerlendirme / Monthly Economic Review (MER) raporuna göre; Covid-19 pandemisinin Tanzanya ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri azalmaya ve ülke ekonomisi toparlanma sürecine girmeye başlamıştır. Raporda, ihracat ve turizm gelirlerinin artış gösterdiği ifade edilmiştir. Özel sektöre 2021 yılında verilen krediler 2020 senesine kıyasla %10 artış kaydetmiştir. Turizm sektörü de toparlanma emareleri göstermeye başlamıştır. Şöyle ki, 2021 yılında ülkeye gelen turist sayısı bir önceki yıla göre %48 oranında artış göstererek 918.603 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında turizmden elde edilen gelir 714,5 milyon Dolar iken, bu rakam 2021'de 1.396 milyar Dolara yükselmiştir. Ülkenin mamul ürün ihracatının (sisal, tütün, çiçekçilik ev balıkçılık ürünleri vb.) da artması ekonomide anılan olumlu trende katkı sağlamıştır.

Doğal kaynaklara dayalı sektörlerin, Hükümetin korumacı politikaları sebebiyle potansiyellerinin altında büyüme gerçekleştirmesi beklenirken, altyapı yatırımlarına yönelik yabancı sermayenin ülkeye gelmeye devam edeceği düşünülmektedir. Milli gelirin %40'tan fazlasını teşkil eden hizmetler sektörünün, ticaret, taşımacılık ve telekomünikasyon alt sektörleri başta olmak üzere milli gelir artışına olumlu etkisinin süreceği beklenmektedir. Limanlarda gerçekleştirilecek olan genişleme çalışmaları ticaret ve taşımacılık sektörlerindeki; Air Tanzania Havayolları'nın uçuş ağını genişletmesi ise turizm sektöründeki büyümeyi destekleyecektir. Altın ve elmas madenciliği ve söz konusu madenlerin ülkede işlenmesi konusunda sınırlı büyüme beklenirken, madencilik sektörünün milli gelir büyümesine yönelik katkısının da göreceli olarak azalacağı değerlendirilmektedir.

Tanzanya, Doğu Afrika Gümrük Birliği üyesidir. Doğu Afrika Topluluğu (EAC); Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Kenya Cumhuriyeti, Uganda Cumhuriyeti, Ruanda Cumhuriyeti ve Burundi Cumhuriyeti'nin üye olduğu ve genel merkezi Tanzanya'nın Arusha kentinde bulunan bölgesel bir hükümetler arası örgüttür.

Doğu Afrika Topluluğu; siyasi, ekonomik ve sosyal konulardaki işbirliğinin üye ülkelerin tümünün yararına olacak şekilde genişletilmesini ve derinleştirilmesini hedeflemektedir. EAC ülkeleri bu amaçla 2005 yılında gümrük birliği uygulamasına geçmiş, 20 Kasım 2009 tarihinde ise, 1 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe giren Ortak Pazar Protokolünü imzalamıştır.

Tanzanya'da 1980'lerin ortalarından itibaren politik sistemde, ekonomide ve kamu yönetiminde reformlar uygulanmaktadır. 1986 yılında başlayan ekonomik reform programları sonucunda pazar ekonomisine dönüşüm sağlanmıştır. Ticaret, kurlar ve faizler tamamen liberal hale getirilmiştir. Büyük kapsamlı özelleştirme uygulamaları gerçekleştirilmiş, kamuda çalışan sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır ve performansa dayalı ücret sistemine geçilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık

Son on yılda Tanzanya tarım sektörü yüzde 4,2 büyümüştür. Tanzanya nüfusunun %65'i tarım alanında istihdam edilmekte olup, ülke milli gelirinin dörtte biri bu sektörden gelmektedir. 44 milyon hektarlık ekilebilir arazinin sadece 1,5 milyonu ticari tarım bünyesinde değerlendirilmekte iken, geri kalanı küçük aile işletmeleri tarafından işlenmektedir.

Hâlihazırda sulanabilir arazi 561.383 hektar olup, bu miktarın 2025 yılı itibariyle 1,2 milyon hektara çıkartılması planlanmaktadır. Çeşitli ürünlerin (mısır, pirinç, kasava, ayçiçek vb.) ekimi için 13,5 milyon dönüm ekilebilir arazi kullanılmakta olup, bunların %76,7'sinde geleneksel tohumlar, %20,8'inde ise modern tohumlar kullanılmaktadır. Söz konusu arazinin %2,5'unda hem geleneksel, hem de modern tohumlarla tarım yapılmaktadır. Modern tarım tekniklerinin kullanılmaması, yağmura olan bağımlılık Tanzanya'nın tarım potansiyeline ket vurmaktadır. Ayrıca, ülkede gübre ve yüksek kaliteli tohum kullanımı da yaygın değildir. Ülkede tarım alanında AR-GE faaliyetlerine yatırım yapılması ve ihracatın artırılmasını teminen altyapının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Tarım ürünleri işleyen sanayi de gelişmemiştir.

Tanzanya ciddi oranda yemeklik sıvı yağ ithal etmektedir. Ülkede ay çiçeği ve yağ elde edilebilen diğer bitkilerin (hindistan cevizi, mısır vb.) yetişmesi hasebiyle, adı geçen ülkede sıvı yağ üretim tesisleri kurulabilir. Ayrıca, Afrika kıtası çapında, Tanzanya ayçiçeği çekirdeğinin %38'ini yetiştirmekte ve bu anlamda adı geçen ülke Afrika kıtası özelinde 2.sıradadır. Yıllık 500 bin ton yemeklik yağ ihtiyacının, 180 bin tonu ülkede üretilebilmektedir. Bu itibarla, özellikle ayçiçeği üretimi için arazi tahsisi, yağ çıkarma tesislerinin kurulması veya Tanzanya'ya ihracat imkânları değerlendirilebilir. Tanzanya Devleti yemeklik sıvı yağ sektörüne ciddi teşvikler (vergi avantajı vs.) sağlamaktadır. Ülkede üretilen yemeklik sıvı yağlar hem iç piyasaya satılabilir, hem de talebin yoğun olduğu çevre ülkelere ihraç edilebilir.

Tanzanya sahip olduğu 450'nin üzerindeki doğal orman ile bal üretimi alanında ciddi bir potansiyele sahiptir. Ülke, Afrika kıtasında Etiyopya'nın ardından 2.en büyük bal üreticisidir. Ülkenin bu alandaki potansiyelinden daha fazla yararlanılmasını teminen Tanzania Orman Hizmetleri Kurumu/Tanzania Forestry Services (TFS) bal üretimi gerçekleştirecek fabrikaların sayısının artırılmasının planlandığını ifade etmiştir. Bu kapsamda; Kasulu, Bukombe ve Sikonge bölgelerinde fabrikaların inşasına başlanmış olup, Nzega bölgesindeki fabrikanın inşasının ise 2021 yılı içerisinde faaliyet başlayacağı belirtilmiştir. Temel hedef: yıllık 30.400 ton olan yıllık bal üretimini 2025 itibarıyla 60.000 tona çıkarmaktır. Bal üretiminde Afrika kıtasında 1.sırada yer alan Etiyopya ise yıllık 45.000 ton bal üretmektedir. Küresel olarak bal pazarının büyüklüğü 2019'da 9,08 milyar dolar olup, bu rakamın 2020'de 9,79 milyar dolara çıkması öngörülmektedir. Halihazırda icra edilen projelerle, küresel bal pazarının yıllık %8 oranında büyüme gerçekleştirmesi öngörülmekte olup pazarın 2025'de 14,43 milyar dolarlık bir hacme sahip olacağı ifade edilmektedir.

Tanzanya topraklarının verimli olmasından ve ülkenin tropikal kuşakta yer almasından ötürü ülkede çok sayıda ve çeşitte meyve/sebze yetişmektedir. Ülkede kuru meyve/tarımsal işleme noktasında ciddi bir eksiklik bulunmaktadır. Dolayısıyla, Tanzanya'da tarım amacıyla topraklar kiralanıp, kuru meyve işleme tesisleri kurulabilir. Elde edilen ve işlenen yaş/kuru meyve özellikle de talebin çok olduğu Amerika ve Avrupa kıtalarına satılabilir. Bu hususa avokado örnek olarak verilebilir. Şöyle ki; avokadoya yönelik talep küresel ölçekte artış trendi içerisindedir. Dünya Avokado Örgütü/World Avokado Organisation; adı geçen ürünün pazarının %50 oranında büyüyeceğini öngörmekte olup, talebin Avrupa'da 500.000 tondan 700.000 tona çıkacağı öngörülmektedir

Tanzanya Afrika kıtasının ikinci en büyük hayvan stokuna sahip olup, ülkede yaklaşık 25 milyon sığır, 16 milyon keçi, 8 milyon koyun, 2,5 milyon domuz, 87,7 milyon tavuk bulunmaktadır. Ancak; Tanzanya'da modern tekniklere dayalı hayvancılık bulunmamaktadır. 25 milyon büyükbaş hayvanın bulunduğu Tanzanya'da, etinden ve sütünden yararlanılamayan sığır türlerinden ötürü et ithal edilmesi sürdürülmektedir. Tanzanya yıllık olarak yaklaşık 3 milyar litre süt üretmekle birlikte, üretilen sütün yalnızca %3'ünü işleyebilme kapasitesine sahiptir. Ülkede toplam 87,7 milyon tavuk yetiştirilmekte olup, bunların 75,1 milyon adedi küçük çiftçilerin mülkiyetindedir.

Türk firmalarının Tanzanya'da besi çiftliklerinin kurulması ile hayvancılık ürünlerini işleme noktasında yatırım yapması değerlendirilmesi gereken konulardan biridir. Tarımla bağlantılı bir başka potansiyel arz eden sektör ise gübredir. Dünya Bankası kalkınma göstergeleri koleksiyonuna göre, 2018'de Tanzanya'nın gübre tüketimi ekilebilir araziler için hektar başına yaklaşık 16 kilogramdır. Tanzanya'da gübre kullanımı son derece düşük olup, tavsiye edilen oranların altında kalmaktadır. Düşük girdili ve yağmurla beslenen geçimlik tarım Tanzanya tarımına hâkimdir. Bu sebeple, mahsul verimi ülkede oldukça düşüktür. Tanzanya'da kullanılan birincil gübreler arasında: Üre ve Di Amonyum Fosfat (DAP), Kalsiyum Amonyum Nitrat (CAN), Amonyum Sülfat (SA) ve Nitrojen-Fosfor-Potasyum (NPK) gübresi karışımları bulunmaktadır. Bir dönüm kapsamında mısır üretimi için Tanzanya hükümeti resmi olarak 50 kg üre ve 50 kg DAP kullanılmasını tavsiye ederken, ülkedeki çiftçiler ortalama olarak dönüm başına dokuz kilogramdan daha az gübre kullanmaktadır.

Yüksek fiyatlar, küçük ölçekli çiftçilerin gübreye erişimini engellemektedir. Ülkede kullanılan tüm gübrelerin yaklaşık %95'i ithal edilmekte olup, fiyatları da yüksek seviyelerde seyretmektedir. Fiyatlar, esas olarak güçlü talep nedeniyle 2020'nin ortalarından beri artan bir seyir izlemektedir. Tanzanya'da 2020/2021 mali döneminde 475,000 ton, 2021/2022 sezonunda 360.000 ton gübre kullanılmış olup, 2022/23 dönemi için hedeflenen rakam 500.000 tondur. Gübre tedarikinin 2025 itibarıyla 800.000 tona çıkartılması hedeflenmektedir. Ülkenin Ruvuma, Njombe, Iringa, Mbeya, Songwe, Rukwa, Katavi, Tabora ve Kigoma bölgelerinde gübreye dayalı üretim gerçekleştirilmektedir. 2021 verilerine göre: ortalama olarak, 50 kg'lık torbalarda gübre 73.468 Tanzanya Şilini (TZS) ile 75.526 TZS; 25 kg'lık torbalar ise 32.734 TZS ile 33.763 TZS bandında satılmıştır. Gübre kullanımındaki bir başka zorluk da algılanan kalite ile ilgilidir.

2.1.2. Madencilik

Tanzanya; mineral tabanlı metaller ve değerli taşlar, altın, tanzanit, doğal gaz ve kömür açısından oldukça zengindir. Madencilik sektörü 1,5 milyon kişinin istihdam edilmesine olanak sağlamakta olup, anılan sektörün GSYİH'ye katkısı 2015'te %3,4 iken 2019'da %5,2'ye çıkmıştır. Madencilik; Tanzanya'nın önemli sektörlerinden birisi olup, yıldan yıla büyüme göstermektedir. 2020'nin 1. Çeyreğinde madencilik sektörü %15,3 oranında büyüme göstermiştir. Önceki yılın aynı döneminde bu oran %10 idi.

Ülkedeki önemli madenler: altın, elmas, demir cevheri, nikel, bakır, kobalt, gümüş, tanzanit, kalay cevheri, karataş, lal taşı, kireç taşı, soda külü, alçıtaşı, tuz, fosfat, kömür, uranyum, çakıl, grafit, kum ve kesme taş, olarak sayılabilir. Ülke maden işleme konusundaki kapasitesini ve bu alanda katma değer yaratan faaliyetleri, artırmayı arzu etmektedir. Tanzanya; Güney Afrika, Mali ve Gana'dan sonra Afrika'daki 4. en büyük altın üreticisidir. Keşfedilen altın rezervi miktarı yaklaşık 45 milyon ons'tur. Tanzanya ihracatının yaklaşık %40'ı madencilik ürünlerinden müteşekkilen, maden ürünleri ihracatının %90'ını altın ihracatından teşkil olmuştur. Son 25 yıl içerisinde Tanzanya'da altın üretimi %700'ün üzerinde artmış göstermiştir. Altın genel olarak ülkede Viktorya Gölü çevresinde bulunmaktadır.

Mart 2021'de sona eren çeyrekte, büyük ölçekli madenciler tarafından üretilen altının miktarı 10.009,6 kg 'ye ulaşmış olup, toplam değer 469 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu rakamlar; 2020 yılının aynı çeyreğine (11.130 kg ve 477,58 milyon ABD doları) göre az miktarda bir düşüşü göstermektedir. 2019 senesinde ülkenin altın ihracatı 2.2 milyar ABD doları, 2020 yılında ise 2.9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Tanzanya'nın maden ürünleri ihracatının %90'ı altın ihracatından oluşmaktadır. 2015 yılında 1.2 milyar ABD doları olan altın ihracatı son 5 yılda %83 oranında artmıştır. Tanzanya; ağırlıklı olarak Güney Afrika, Hindistan ve İsviçre'ye altın ihraç etmektedir.

Demir cevheri; genel olarak, Liganga, Uluguru, Mbabala, Karema, Manyoro Gondite ve Itewe bölgelerinde bulunmaktadır. Bu anlamda Liganga en yüksek miktarda keşfedilmiş demir cevheri rezervine sahip olup, bu rakam 126 milyon ton civarındadır. Nikel ise ülkenin Kapanga, Kigoma ve Rukwa bölgelerinde keşfedilmiştir. Kigoma'da yer Kapanga bölgesinde çok yüksek seviyede nikel sülfür rezervlerinin yer aldığı ifade edilmektedir.

Elmas ise ülkenin genel olarak Mwanza bölgesinde bulunmaktadır. Ülkede bulunan Williamson maden ocağında, 38.1 milyon karat elmas olduğu ifade edilmektedir. Tanzanit değerli bir taş olup, dünyada yalnızca Tanzanya’da çıkarılmaktadır. Anılan kalem, ülkenin Manyara bölgesinde bulunmaktadır.

Tanzanya’nın kömür rezervlerinin 1,9 milyar ton civarında olduğu ifade edilmekle birlikte, bu miktarın yalnızca %25’i ispatlanmış durumdadır. Ülkede; Ruvuma, Songwe ve Mbeya bölgelerinde bulunmaktadır. 2014’te 246 ton olan kömür üretimi 2018’de 628 tona çıkarak %155 artış göstermiştir. Tanzanya uranyum anlamında da ciddi potansiyele sahiptir. Anılan maden ülkenin; Namtumbo (Mkuju), Bahi, Galapo, Minjingu, Mbulu, Simanjiro, Natron Gölü, Manyoni, Songea, Tunduru, Madaba ve Nachingwea bölgelerinde bulunmaktadır. Uranyumda önemli projelerden birisi Mkuku Nehri Projesidir (Mkuju River Project) ki bu bölgede 182,1 milyon ton rezerv bulunduğu belirtilmektedir. Ayrıca, Tanzanya Hükümeti de sektördeki yatırım engellerini kaldırmayı, dünyadaki büyük madencilik firmaları ile ortak girişim kurmayı ve yerel rafineriler kurulmasını hedeflemektedir.

Aynı zamanda; yerel madencilerin eğitim, makine/teçhizat ve krediler yönünden desteklenmesi ve devlete bağlı şirket olan National Mining Corporation (STAMICO)’un daha fazla madencilik projesinde yer almasının temin edilmesi, gerçekleştirilmesi istenen diğer amaçlardır. Temel hedef 2025 yılı itibariyle sektörün GSYİH’ye katkısını %10 seviyesine çıkartmaktır.

2.1.3. İnşaat

Tanzanya’ya ihracatımızın kayda değer bir kısmını inşaat malzemeleri oluşturmaktadır. Tanzanya’da şehirleşme, kırsal kesimden kente göç, inşaat sektörünün her zaman canlı olmasını sağlamıştır. Tanzanya’da yıllık bazda şehir nüfusu %5,2 oranında büyümekte olup, 21 yüzyılın ortasında ülke nüfusunun yarısının şehirlerde yaşayacağı öngörülmektedir. Öte yandan, Darüselam kentinin (an itibariyle nüfusu yaklaşık 6 milyon) ise 2030 itibariyle 10 milyonun üzerinde bir nüfusa ev sahipliği yapması öngörülmektedir. Bu tablo çerçevesinde, ülke şehirlerinin ciddi anlamda sosyal, altyapı ve ulaşım noktalarında projelere ihtiyaç duyacağı aşikârdır. Yürürlüğe konulacak olan projeler, Türk yatırımcılar için ciddi fırsat teşkil edecektir.

Türk inşaat malzemeleri üreten firmalarımızın ve müteahhitlerimizin de Tanzanya’da iş imkânları her zaman mevcuttur. Nitekim bir Türk firması 3.1 milyara ABD doları değerinde olan demiryolu inşaat projesini üstlenmiştir. Nüfus artış hızına paralel olarak yürürlüğe konulan ulaştırma, altyapı ve enerji projeleri inşaat malzemelerine (çimento, beton vb.) olan talebin artmasına sebep olmuştur.

Tanzanya’da demiryolu ağlarının geliştirilmesi ve genişletilmesine yönelik olarak uygulanan en önemli projelerden birisi toplamda 5 Lottan oluşan Standard Gauge Railway (SGR) Projesidir. Projenin 1. ve 2. Lotlarının inşası Türk firması tarafından gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda, Darüselam’da uygulanan metrobüs projesinin (Bus Rapid Transit/BRT) 2.fazının teknik müşavirlik işini de bir Türk firmamız üstlenmiştir.

2.1.4. Enerji

Tanzanya'da elektrik üretiminde artış yaşanması sürdürülebilir ekonomik gelişme için önemli bir mihenk taşıdır. Tanzanya'da nüfusun yalnızca %30'unun elektriğe erişimi bulunmaktadır. Ayrıca, sanayii tabanının genişletilmesi çabalarında da elektrik üretimi büyük önemi haizdir. Enerji üretiminin, hidroelektrik santrallere olan bağımlılığı Tanzanya'nın yetersiz yağışlardan olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır. Bu yüzden, ülke geniş doğalgaz rezervlerini elektrik üretimine kanalize etmeyi düşünmekte, dizel ile çalışan elektrik santrallerini doğalgaza dönüştürmeyi planlamaktadır. Gazla çalışan Kinyerezi I ve Kinyerezi II santralleri devreye girmiştir.

Tanzanya doğalgaz anlamında ciddi potansiyele sahiptir. Tanzanya'da tespit edilen doğal gaz rezervi yaklaşık 57,7 trilyon m³'tür. Her ne kadar Tanzanya'da tespit edilen rezervlerin yaklaşık %90'ı deniz alanlarında olsa da, ülke doğal gaz anlamında gelecekte ciddi potansiyel sahibidir. Yenilenebilir enerji-bilhassa güneş enerjisi- alanında da Tanzanya'da ciddi fırsatlar mevcuttur.

Doğu Afrika'da bulunan Etiyopya, Kenya, Uganda ve Tanzanya'daki güneş enerji sistemlerinin hâlihazırdaki durumuna ilişkin olarak veriler ortaya koyan Bölgesel Güneş Enerjisi Raporu; bölge ülkelerinin yıl boyunca yüksek miktarlarda güneş ışığı almalarından ötürü güneş enerjisi gelişimi anlamında ciddi bir potansiyele sahip olduklarını belirtmiştir. Raporda devamla: bölge ülkelerinin güneş enerjisine yönelik potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirmediği, dolayısıyla güneş enerji sistemlerine yatırım anlamında bölge ülkelerinin ciddi bir potansiyele sahip oldukları ifade edilmiştir.

Bu itibarla; 199 Megawatt (MW)'lik kurulu kapasiteleriyle; Etiyopya, Kenya, Uganda ve Tanzanya'nın tüm Afrika'daki kurulu güneş enerjisi santrallerinin yalnızca %3,9'unu teşkil ettiği dikkate alındığında, gerek Tanzanya, gerekse de bölge ülkeleri güneş enerjisine yatırım yapmak isteyen Türk yatırımcılar için ciddi bir cazibe olma potansiyelini haizdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Tanzanya Dış Ticaret Göstergeleri (Bin ABD Doları)

Yıllar	2019	2020	2021	2022
İhracat	4.932.713	5.984.824	6.390.863	6.824.846
İthalat	9.077.091	8.477.673	10.873.264	15.654.447
Denge	-4.144.378	-2.492.849	-4.482.401	-8.829.601
Hacim	14.009.804	14.462.497	17.264.127	22.479.293

Kaynak: TradeMap

3.1.2. İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

ÜRÜN	2021	2022
Doğal veya kültür incileri, değerli veya yarı değerli taşlar, değerli metaller, kaplama metaller	2.970.558	3.004.516
Hububat	402.837	287.238
Kahve, çay, mate ve baharatlar	261.808	262.209
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	179.374	258.870
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	68.592	256.409
Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler	268.980	230.497
Cevherler, cüruf ve kül	132.608	230.378
Yenilebilir sebzeler ve bazı kökler ve yumrular	310.804	213.194
Tütün ve mamul tütün ikameleri; nikotin içeren veya içermeyen ürünler, . . .	159.534	213.068
Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer suda yaşayan omurgasızlar	164.265	168.262
Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	114.621	167.362
Gübreler	63.745	109.572
Pamuk	87.575	107.629
Ahşap ve ahşap ürünler; odun kömürü	93.822	101.646
İçecekler, alkollü içkiler ve sirke	55.497	91.575
Gıda endüstrisinden kaynaklanan artıklar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	60.484	84.820
Demir ve çelik	60.205	76.992
Dokumaya elverişli maddelerden diğer hazır eşya; kümeler; eskimiş giysiler ve eskimiş tekstil ürünleri; paçavra	61.933	68.669
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	64.354	59.430
Et ve yenilebilir sakatat	29.228	55.673
Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları	38.916	52.296
Cam ve züccaciye	44.206	50.776
Seramik ürünler	46.199	49.550

Kaynak:TradeMap

3.1.3. İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

	2021	2022
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	2.268.034	3.890.901
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	1.189.719	1.667.617
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	953.029	1.460.443
Plastikler ve bunlardan eşya	670.367	887.178
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar	668.135	857.404
Demir ve çelik	706.876	851.086
Eczacılıkla ilgili ürünler	458.771	739.802
Gübreler	205.817	553.253
Hububat	243.366	433.635

Çeşitli kimyasal ürünler	296.141	399.514
Demir veya çelikten eşyalar	291.165	398.848
Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	150.331	246.156
Kauçuk ve kauçuktan eşya	220.991	242.138
Şekerler ve şekerlemeler	165.046	207.168
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	137.390	188.840
inorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri	139.901	178.667
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar	244.967	172.782
Dokumaya elverişli maddelerden diğer hazır eşya; kümeler; eskimiş giysiler ve eskimiş tekstil ürünleri; paçavra	148.334	165.887
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	95.366	143.213
Organik kimyasallar	108.806	142.192
Esansiyel yağlar ve resinoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	122.939	132.382
Tabaklama veya boyama özleri; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer renklendiriciler	88.472	122.813
Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mefruşat	74.002	106.660
Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları	98.161	101.673

Kaynak: TradeMap

3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracatı (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Dünya	5.984.824	6.390.863	6.824.846
Hindistan	521.021	1.008.694	1.178.557
Güney Afrika	1.145.458	916.675	929.576
Birleşik Arap Emirlikleri	744.324	1.051.734	762.971
Kenya	227.269	397.225	381.656
İsviçre	858.701	526.945	360.403
Çin	235.605	273.095	293.716
Kongo Demokratik Cumhuriyeti	142.241	207.235	280.538
Uganda	188.662	314.018	264.204
Ruanda	205.280	277.799	262.537
Burundi	176.981	163.260	212.824
Singapur	43.036	139.216	182.982
Belçika	122.808	101.398	177.667
Hong Kong, Çin	126.402	61.302	176.980
Vietnam	226.603	102.019	140.858
Hollanda	63.574	78.861	117.341
Japonya	55.048	67.473	89.046

Zambiya	53.676	68.607	79.999
Polonya	7.288	9.514	77.982
Pakistan	80.162	62.172	75.189
Amerika Birleşik Devletleri	46.350	39.076	74.594
Malawi	46.486	64.049	60.737
Fransa	22.355	18.820	42.496
Katar	9.785	25.314	39.582
Almanya	50.333	39.908	37.749
.....			
Türkiye	16.491	22.022	13.269

Kaynak:TradeMap

3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalatı (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Dünya	8.477.673	10.873.264	15.654.447
Çin	2.146.938	2.696.194	3.944.644
Birleşik Arap Emirlikleri	820.660	1.359.507	2.492.318
Hindistan	1.084.452	1.209.518	1.960.586
Suudi Arabistan	341.836	674.117	610.089
Güney Afrika	344.212	432.339	548.891
Japonya	374.519	469.006	521.598
Kenya	246.642	410.884	426.618
Amerika Birleşik Devletleri	240.106	261.356	341.724
Türkiye	223.062	237.476	254.775
Almanya	238.343	243.838	254.416
Kore Cumhuriyeti	125.350	137.317	251.169
Belçika	61.393	65.900	241.079
Malezya	114.400	111.698	208.487
Umman	93.026	221.086	207.936
Hollanda	133.670	94.380	185.524
Tayland	84.293	110.526	185.080
İsviçre	99.632	77.053	161.912
Birleşik Krallık	117.764	133.703	159.307
Finlandiya	40.161	69.199	145.959
Uganda	73.694	109.664	142.604
Rusya Federasyonu	170.535	150.547	130.322
Avustralya	46.751	87.837	127.805
Fas	22.005	6.007	112.283
İtalya	176.387	105.176	109.654

Kaynak:TradeMap

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1.1. Türkiye – Tanzanya Dış Ticaret Göstergeleri (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
İhracat	200.347	253.975	317.720
İthalat	49.681	39.695	41.262
Denge	150.666	214.280	276.458
Hacim	250.028	293.670	358.982

Kaynak:TradeMap

4.1.2. Türkiye'nin Tanzanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Tüm ürünler	223.062	237.476	254.775
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar	33.637	47.492	34.121
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	38.766	35.404	29.093
Demir veya çelikten eşyalar	40.808	34.372	27.903
Gübreler	5.837	17.685	19.387
Demir ve çelik	14.643	7.085	18.154
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	24.975	22.449	17.390
Değirmencilik sektörü ürünleri; malt; nişastalar; inülin; buğday gluteni	7.211	8.933	15.337
Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mefruşat	2.085	1.947	13.268
inorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri	2.243	4.403	10.020
Plastikler ve bunlardan eşya	6.108	8.197	7.656
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	2.565	4.917	6.187
Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	4.157	3.694	4.819
Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	1.230	3.870	4.655
Kauçuk ve kauçuktan eşya	3.306	4.038	4.577
Çeşitli kimyasal ürünler	1.987	1.704	4.457
Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	3.574	2.600	3.212
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	3.914	1.511	3.168

İnsan yapımı devamsız lifler	566	1.580	2.719
Demiryolu veya tramvay lokomotifleri, vagonları ve bunların parçaları; demiryolu veya tramvay hattı armatürleri	4.806	3.915	2.616
Bakır ve bakırdan eşya	291	779	2.469
Tabaklama veya boyama özleri; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer renklendiriciler	1.662	1.743	2.211
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar	374	740	1.682
Adi metallerden aletler, aletler, çatal-bıçak takımı, kaşık ve çatalar; adi metalden bunların aksam ve parçaları	1.719	596	1.639
Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	762	1.066	1.568

Kaynak:TradeMap

4.1.3. Türkiye'nin Tanzanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Tüm ürünler	16.491	22.022	13.269
Plastikler ve bunlardan eşya	172	756	3.610
Kahve, çay, mate ve baharatlar	398	2.434	2.092
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	127	1.243	1.645
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	280	783	1.196
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	421	217	1.002
Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer suda yaşayan omurgasızlar	50	216	743
Tütün ve mamul tütün ikameleri; nikotin içeren veya içermeyen ürünler	975	308	589
Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	0	0	363
Şekerler ve şekerlemeler	0	0	251
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızlarının müstahzarları	37	16	238
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar	0	14	200
Vatka, keçe ve dokunmamış kumaşlar; özel iplikler; sicim, halat, halat ve halatlar ve bunlardan eşya	69	41	191
Yenilebilir sebzeler ve bazı kökler ve yumrular	30	8	187
Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler	679	688	118
Hububat	0	0	87
Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	0	0	87
Ahşap ve ahşap ürünler; odun kömürü	0	28	80

Doğal veya kültür incileri, değerli veya yarı değerli taşlar, değerli metaller, kaplama metaller	12.395	14.455	80
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	0	0	73
Et ve yenilebilir sakatat	0	0	43
Çeşitli kimyasal ürünler	0	0	42
Canlı ağaçlar ve diğer bitkiler; çiçek soğanları, kökler ve benzerleri; kesme çiçekler ve süs yaprakları	0	0	41
Esansiyel yağlar ve resinoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	0	9	40
Gıda endüstrisinden kaynaklanan artıklar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	0	8	39

Kaynak:TradeMap

BEŞİNCİ BÖLÜM

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Tanzanya 2022 Yılı İhracat Kalemleri

FASIL_ADI	İHRACAT DOLAR
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	9.684.764
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.787.887
Kakao ve kakao müstahzarları	847.900
Plastikler ve mamulleri	610.130
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	411.069
Demir veya çelikten eşya	295.516
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	166.771
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	160.418
Şeker ve şeker mamulleri	127.698
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	122.445
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	

	121.462
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	116.957
Kauçuk ve kauçuktan eşya	110.346
Seramik mamulleri	51.638
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	39.267
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	35.468
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	34.537
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	33.321
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	28.908
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	12.655
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	11.925
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülâsalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	10.663
Örme eşya	8.960
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	7.457
Eczacılık ürünleri	4.951
Bakır ve bakırdan eşya	4.659
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	3.062
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	1.996
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	1.611
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	1.592
Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat,dantela,duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	1.549
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar,bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	230

5.1.2.Konya – Tanzania 2018 Yılı İthalat Kalemleri

FASIL_ADI	İTHALAT DOLAR
Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	869

5.1.3.Türkiye- Tanzania-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

Konya-Tanzania Rakamları (Dolar)

	2020	2021	2022
İhracat	11.849.364	15.583.673	14.859.742
İthalat	-	193	869